

Міністерство культури та стратегічної комунікації України
Київська державна академія декоративно–прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука
Протокол від 12.03.2025 р. № 01
Голова приймальної комісії

Олена ОСАДЧА

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
ДО АСПІРАНТУРИ
ОНП Образотворче мистецтво та реставрація**

Освітній рівень: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В4 Образотворче мистецтво та реставрація

Освітня програма: Образотворче мистецтво та реставрація

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Володимир ХИЖИНСЬКИЙ

РОЗГЛЯНУТО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

Протокол від 27.03.2025 р., № 10/ 24-25

Голова Вченої ради

Олена ОСАДЧА

Київ
2025

МЕТА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування до аспірантури зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація проводиться з метою виявлення рівня попередньої підготовки абітурієнтів, їх загальної ерудованості та обізнаності в загальних питаннях мистецтвознавства. Вимоги до рівня знань та загальної підготовки вступників регламентуються освітньо-науковими програмами з галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Серед завдань вступного випробування — визначення схильності вступника до постановки та вирішення науково-дослідницьких завдань у галузі мистецтвознавства; до проведення фундаментальних і прикладних досліджень, до запровадження на практиці результатів дослідження, до написання науково-дослідницького тексту як результату навчання в аспірантурі.

Вступне випробування проводиться у формі іспиту, який складається з трьох питань: загальнотеоретичного, з історії зарубіжного мистецтва та історії українського мистецтва.

Час підготовки відповіді – 30 хв.

ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВСТУПНИКА

Знати:

- основні поняття і терміни мистецтвознавства;
- класифікацію мистецтв і жанрову ієрархію образотворчих мистецтв;
- історію образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва архітектури в обсязі, що вимагається у програмах мистецьких ВНЗ;
- основні стилі напрямки та мистецтва;
- історичний і культурний контекст формування та розвитку окремих видів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва;
- творчість майстрів українського та зарубіжного образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва й архітектури;
- ключові твори, що характеризують художній процес

Вміти:

- аналізувати основні еволюційні фази зарубіжного та українського мистецтва;
- виявляти основні тенденції розвитку, передумови виникнення певних стилів, течій, напрямків у мистецтві, визначати фактори впливу на них того чи іншого мистецького феномену;
- визначати приналежність мистецького твору до певного виду та жанру;
- характеризувати мистецькі твори з урахуванням історичного контексту

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Загальнотеоретичні:

1. Дати визначення поняттям «стиль», «напрямок», «течія» в мистецтві.
2. Періодизація мистецтва
3. Види та жанри образотворчого мистецтва.
4. Класифікація мистецтв

5. Художні засоби у мистецтві

Зарубіжне мистецтво:

1. Канон у мистецтві Давнього Єгипту як втілення світоглядних та релігійних настанов.
2. Канон у мистецтві Давньої Греції за Поліклетом.
3. Феномен давньогрецького чорнофігурного та краснофігурного вазопису.
4. Типологія давньогрецьких храмів. Ордерної система.
5. Еволюція грецької скульптури: давньогрецька скульптура, скульптура високої класики, скульптура пізньої класики.
6. Особливості мистецтва Давнього Риму: рельєф, мозаїки, фаянсовий портрет.
7. Особливості та відмінності романської та готичної архітектури.
8. Синтез мистецтв у готичних храмах.
9. Мистецтво високого Середньовіччя. Інтернаціональна готика: характерні риси.
10. Мистецтво північного Відродження: Німеччина, Нідерланди, Англія.
11. Мистецтво італійського Відродження. Періодизація.
12. Виникнення Маньєризму як реакція на кризу ідей Відродження.
13. Болонська школа живопису XVII ст. Зародження академізму (брати Карраччі).
14. Мистецтво епохи барокко: Італія (караваджизм). Іспанія(бодегон). Спільні і відмінні риси.
15. Фламандська і голландська школи живопису XVII ст. Спільні і відмінні риси.
16. Мистецтво XVII ст. Живопис. Архітектура (палладіанство). Скульптура.
17. Стиль рококо у живописі, декоративно-прикладному мистецтві та інтер'єрі.
18. Неокласицизм та Ампір в живописі та архітектурі (друга пол. XVII – кінець XIX ст.).
19. Мистецтво епохи романтизму: загальні риси, світоглядні засади.
20. Особливості течій та напрямків у живописі XIX ст.: реалізм, бідермаєр, назарейці, прерафеліти, пізній (салонний) академізм, декаданс, символізм, імпресіонізм.
21. Модернізм як літературно-мистецький напрямок: фовізм, експресіонізм, кубо-футуризм, авангардизм, сюрреалізм, супрематизм.
22. Національні особливості мистецтва модерну: Франція (ар-нуво), Австрія (сецесіон), Німеччина (югендстиль).
23. Мистецтво постмодернізму XX ст.: хронологія, характерні риси, визначні митці.
24. Бієнале сучасного мистецтва. (Венеція)
25. Сучасні художні практики: перформанс, акціонізм, інсталяція.

Українське мистецтво:

1. Мистецтво України доби неоліту (трипільська культура)
2. Скіфське мистецтво
3. Загальні риси мистецтва дохристиянської доби

4. Давньоруський іконопис XI – XII ст.
5. Особливості давньоруського живопису. Початки книжної мініатюри.
6. Український іконопис XIV-XVI ст.
7. Українське мистецтво кінця XVII-XVIII ст. Гравюра
8. Українська архітектура кінця XVII-XVIII ст.
9. Український живопис кінця XVII-XVIII ст. Парсуна
10. Український іконопис XVII-XVIII ст.
11. Архітектура бароко в Україні: основні етапи розвитку та художньо-стилістичні особливості.
12. Стилістичні особливості української барокової пластики. Творчість Й. Пінзеля
13. Палацове будівництво України XVIII-XIX ст.
14. Неокласицизм в українській архітектурі XVIII-XIX ст.
15. Романтизм в українському мистецтві
16. Художня творчість Тараса Шевченка
17. Розвиток станкового живопису. Рисувальна школа М. Мурашка у Києві.
18. Модерн в українському мистецтві
19. Авангардне мистецтво України першої третини XX ст.
20. Творчість бойчуківців
21. Львівська живописна школа.
22. Творчість Південноукраїнських художників.
23. Мистецтво художників-шістдесятників
24. Особливості сучасного українського мистецтва.
25. Творчі угруповання в Україні кінця XX – початку XXI ст.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В4 ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО ТА РЕСТАВРАЦІЯ

Максимальна кількість балів з вступного іспиту зі спеціальності – 200 балів. Підсумковий бал визначається за такою шкалою:

181-200 балів («відмінно» за національною шкалою, А – за шкалою ECTS) Вступник до аспірантури має високий рівень знань з теорії та історії мистецтва , а також демонструє володіння аналітичним та історико-мистецьким мисленням.

161-180 балів («добре» за національною шкалою. В – за шкалою ECTS) Вступник до аспірантури добре володіє знаннями з теорії та історії мистецтва, але допускає несуттєві неточності.

141-160 балів («добре» за національною шкалою. С – за шкалою ECTS). Вступник до аспірантури досить добре володіє матеріалом, але не вистачає достатньої глибини знань.

121-140 балів («задовільно» за національною шкалою, D – за шкалою ECTS) Вступник до аспірантури володіє в цілому володіє матеріалом, але

допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

100-120 балів («задовільно» за національною шкалою. Е – за шкалою ECTS) . Вступник до аспірантури частково володіє матеріалом, але не в змозі сформулювати і викласти суть питання.

до 99 балів («незадовільно» за національною шкалою, FX- за шкалою ECTS) Вступник до аспірантури слабо володіє матеріалом та не розуміє змісту питань

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / За заг. ред. Стівена Фартінга. Передмова Річарда Корка. Харків: Vivat, 2019
2. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Київ: Ліра-К., 2021р. 384 с.
3. Історія українського та світового мистецтв : метод. рек. до семінарських занять / укл.: І. О. Хілько, Ю. С. Баланюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 48 с
4. Давня історія України. 2 т., Київ, 1999.
5. Лобановський Б.Б. На скелях та в глибині печер. Київ, 1979 р.
6. Осадча О. А. Принципи сферичності в іконописі візантійської традиції. Мистецька освіта: методологія, теорія, практика.: зб. наук. пр.: Вип. 1 / [редкол. В.П. Тименко (голова) та ін.]. Київ: ТОВ «Юрія Любченка», 2019. С. 256–269.
7. Мозаїки і фрески Софії Київської. Київ: Мистецтво, 1980.
8. Білецький П. О. Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст / П. О. Білецький, Д. О. Горбачов, Е. О. Димшиць, Т. В. Кара-Васильєва, Г. В. Карпова, О. О. Клименко, О. В. Красильникова, В. Ю. Могилевський; ред.: Н. Ю. Асєєва; НАН України. Ін-т мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського. – К. : Наук. думка, 2000. 240 с.
9. Кара-Васильєва Т. Сучасне українське мистецтвознавство: новий погляд, переосмислення та наукова координація. Вісник НАН України, 2014. № 8. С. 33-39
10. Юр М. В. **Метамодель українського живопису: монографія.** Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 428 с.
11. Юр М. В. Шістдесятництво як ідейна основа реалізації національних цінностей у живопису. *Мистецтвознавство України.* 2019. Вип. 19. С. 288–296
12. Історія українського мистецтва в 6-ти т. Київ, 1963 – 1968.
13. Історія українського мистецтва у 5-ти т. НАН України І М ім. М.Т. Рильського. Київ, 2007 – 2014.

14. Кржавич Д.П. Овсійчук В.А. Черепанова С.О. Українське мистецтво, ч. I, Львів: Світ, 2003
15. Кржавич Д.П. Овсійчук В.А. Черепанова С.О. Українське мистецтво, ч. II, Львів: Світ, 2004
16. Кржавич Д.П. Овсійчук В.А. Черепанова С.О. Українське мистецтво, ч. III, Львів: Світ, 2005
17. Овсійчук В.А. Українське мистецтво XIV- поч. XVII ст., Київ, 1985.
18. Овсійчук В.А. Майстри українського бароко. Київ, 1991. 400 с.
19. Овсійчук В. А. Класицизм і романтизм в українському мистецтві, Київ: Дніпро, 2001, с. 142-169, 207-215, 223-444.
20. Овсійчук М.А. Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури. Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2008. 414 с.
21. Соколюк Л. Михайло Бойчук та його школа. Харків: Видавець Савчук О.О., 2014. 386 с.
22. Степовик Д. Історія української ікони X- XX ст.. Київ: Либідь, 1996. 140 с.
23. Український авангард: Альбом / Авт. вступ ст. та упор. Д. Горбачов. Київ: Мистецтво, 1996.
24. Добріян Д. М. Мистецька, педагогічна та громадська діяльність Олександра Мурашка : дис. ... канд. мист.: 07.00.01 / Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2018. 253 с.
25. Жаборюк А.А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в I половині і середині XIX ст., Київ-Одеса: Вища школа, 1983.
26. Лобановський Б.Б., Говдя П.І. Українське мистецтво II пол. XIX ст. – поч. XX ст., Київ: Мистецтво, 1984.